

● ناوجوت گیل / ترجمه جواد غلامی

BBC

وضعیت کلی

اولین نظرسنجی IBAR در سراسر ایالت مادیا پرادش (M.P) بین دسامبر ۱۹۹۱ و مارس ۱۹۹۲ به وسیله آژانس تحقیقات بازار هند (MARG)، انجام شد. در کل، ۵۵۹۹ مصاحبه با بزرگسالان (بالای ۱۵ سال) در مناطق شهری و روستایی، از میان حدود ۳۹ میلیون بزرگسال، به عمل آمد. نتایج این نظرسنجی به منظور نشان دادن ترکیب جمعیتی بر- حسب جنسیت، منطقه و میزان تحصیلات ارزیابی شد.

حدود سه چهارم جمعیت مدیا پرادش در مناطق روستایی زندگی می کنند. زبان اصلی این ایالت، هندی است. ۹۷ درصد مردم این ایالت زبان هندی را می فهمند و اکثر آنها این زبان را به عنوان زبان مادری شان تکلم می کنند. ۱۱ درصد مردم این ایالت زبان اردو را می فهمند. ۱۴ درصد مردم مدیا پرادش زبان انگلیسی و ۵ درصد آنها زبان مراتی (Marathi) را می فهمند.

دسترسی به دستگاه های رادیو و

تلویزیون در خانواده ها

یک سوم (۳۴ درصد) خانواده های

ایالات مادیا پرادش دست کم یک دستگاه رادیو و یک پنجم (۲۰ درصد) آنها یک دستگاه تلویزیون دارند. همچنان که انتظار می رود، میزان برخورداری از دستگاه های رادیو و تلویزیون در مناطق شهری، بسیار بیشتر از مناطق روستایی است. ۵۳ درصد خانوارهای شهری، دست کم یک دستگاه رادیو و ۶۱ درصد آنها یک دستگاه تلویزیون دارند. این ارقام برای مناطق روستایی ۲۸ درصد رادیو و ۸ درصد تلویزیون است. میزان برخورداری خانواده ها از دستگاه های ویدیو بسیار کمتر است (۸ درصد) و تقریباً منحصرأ به مناطق شهری محدود می شود.

در جریان مصاحبه ها از پاسخ دهندگان تقاضا شد، در صورت داشتن رادیو، به مصاحبه کنندگان اجازه دهند رادیوهای آنها را بررسی کنند. ۹۲ درصد رادیوها بررسی شد. تقریباً همه رادیوها موج کوتاه داشتند.

گوش دادن به رادیو و تماشای تلویزیون

کمتر از نیمی از پاسخ دهندگان (۴۶ درصد) به طور منظم به رادیو گوش می دهند

(دست کم یک بار در هفته). میزان گوش- دادن به رادیو در مناطق شهری (۵۸ درصد) نسبت به مناطق روستایی (۴۳ درصد) و در میان مردان (۵۵ درصد) نسبت به زنان (۳۷ درصد)، و در میان جوانان نسبت به پیران بیشتر است. میزان گوش دادن به رادیو با افزایش سطح تحصیلات زیاد می شود.

از تمام شنوندگان رادیو که تلویزیون نیز تماشا می کردند، سؤال شد: «آیا تلویزیون بر رفتارهای گوش دادن آنها به رادیو تأثیر گذاشته بود؟» که کمتر از یک چهارم آنها به این سؤال پاسخ مثبت دادند و چشمگیرترین تغییر، کاهش کلی گوش- دادن به رادیو بود.

گوش دادن به رادیو و تماشای

تلویزیون در روز قبل از مصاحبه

از همه کسانی که روز قبل از مصاحبه به رادیو گوش می دادند (۱۹ درصد پاسخ دهندگان) یا تلویزیون تماشا می کردند (۲۰ درصد پاسخ دهندگان) سؤال شد: «چه وقت از شبانه روز، این کار را انجام می دادند؟» از آنجا که مصاحبه ها در روزهای مختلف انجام شد، از ترکیب داده ها، یک

روز «میانگین» به دست آمد، سه نقطه اوج واضح در رابطه با اوقات گوش دادن به رادیو در شبانه روز به چشم می خورد: گوش دادن به رادیو از ساعت ۶ صبح به وقت محلی شروع می شود و بین ساعت ۷ تا ۹ صبح به حداکثر می رسد و پس از آن به تدریج شروع به نزول می کند و دوباره در

رادیو سراسری هند با ۴۹ درصد، قابل اعتمادترین رادیو از نظر مردم شبه قاره هند است، در بین رادیوهای بیگانه، رادیو BBC با ۳۲ درصد قابل اعتمادترین رادیو بیگانه از نظر مردم هند است.

نیمروز افزایش یافته و بین ساعت ۱۳ و ۱۴ به حداکثر می رسد. بالاترین میزان گوش دادن به رادیو بین ساعت ۱۹ و ۲۱ است. این نتایج شباهت زیادی به الگوی به دست آمده از دیگر نقاط هند دارد؛ مثلاً نظرسنجی های به عمل آمده در بنگال غربی (West Bengal) و ایالت اوتا پرادش (U.P.) نیز سه نقطه اوج مشابه را در زمینه اوقات شبانه روز گوش دادن به رادیو نشان می دهد.

در صبح عده کمی تلویزیون تماشا می کنند. تماشای تلویزیون از ساعت ۱۶/۳۰ به بعد شروع به افزایش می کند و بین ساعت ۲۰ و ۲۱ به حداکثر می رسد. در شامگاه میزان تماشای تلویزیون بسیار بیشتر از گوش دادن به رادیو است.

آگاهی از رادیوهای بیگانه و گوش دادن به رادیو

آگاهی از رادیوهای بیگانه ۱۲ درصد پاسخ دهندگان دست کم به طور خود به خود از یک ایستگاه رادیویی بیگانه اطلاع داشتند. BBC - که ۸ درصد پاسخ دهندگان به طور خود به خود و ۲۱ درصد آنها پس از اصرار مصاحبه کنندگان از

آن نام بردند- شناخته شده ترین رادیوی بیگانه در هند است. یک درصد پاسخ دهندگان به طور خود به خود، و ۷ و ۷ درصد آنها پس از اصرار مصاحبه کنندگان، به ترتیب از رادیو آمریکا و رادیو مسکو نام بردند. درصد ذکر خود به خود نام سایر رادیوهای بین المللی کمتر از یک درصد است.

رادیو سریلانکا - که ۷ درصد از پاسخ دهندگان به طور خود به خود و ۲۸ درصد از آنها پس از اصرار مصاحبه کنندگان از آن نام بردند - معروف ترین رادیو بیگانه منطقه ای است.

آگاهی از رادیوهای بیگانه در مناطق شهری، در میان مردان و افراد تحصیل کرده بیشتر است.

گوش دادن به رادیو

۱۷ درصد پاسخ دهندگان دست کم به طور منظم به برنامه های یک ایستگاه رادیویی بیگانه - که تقریباً همگی به زبان هندی است - گوش می دهند. برخی به طور منظم به برنامه های اردو زبان (۱ درصد) و انگلیسی (۲ درصد) رادیوهای بیگانه گوش می دهند.

رادیو سریلانکا - که ۱۴ درصد از پاسخ دهندگان، دست کم یک بار در هفته به طور منظم به برنامه های آن به زبان های مختلف گوش می دهند - بیشترین شنونده را دارد. پس از آن، رادیو BBC با ۹ درصد شنونده به طور منظم، معادل ۳/۶ میلیون بزرگسال، از مجموع حدود ۳۹ میلیون بزرگسال (بالای ۱۵ سال)، قرار دارد. ۵ درصد از پاسخ دهندگان در این نظرسنجی به طور منظم به رادیو پاکستان و ۲ درصد به رادیو بنگلادش گوش می دهند. رادیو مسکو و رادیو آمریکا هر یک دارای ۱ درصد شنونده منظم هستند.

همانند سایر شنوندگان رادیو BBC در دیگر نقاط هند، میزان گوش دادن به رادیو با افزایش سطح تحصیلات شنوندگان زیاد می شود و این میزان در میان مردان، جوانان و در مناطق شهری بیشتر است.

۷۷ درصد شنوندگان سرویس هندی زبان رادیو BBC فقط برای شنیدن اخبار و

حوادث و رویدادهای جاری به آن گوش می دهند. از همه کسانی که به دیگر برنامه ها نیز گوش می دهند تقاضا شد برنامه های مورد علاقه شان را نام ببرند. برنامه «جهانکار» (Jhankar) عامه پسندترین برنامه، بود و پس از آن، برنامه «نامه های شنوندگان»، برنامه های ورزشی، علمی و فناوری قرار داشتند.

شنوندگان سایر زبان ها، غیر از زبان هندی، بسیار کم ترند. برنامه های رادیو BBC به زبان انگلیسی و اردو هر یک دارای حدود ۱ درصد شنونده منظم از میان پاسخ دهندگان به نظرسنجی بودند. رادیو پاکستان نیز ۱ درصد شنونده منظم به زبان اردو داشت.

تحقیق در هند و سایر نقاط نشان داده است که دلیل اصلی گوش دادن به یک رادیو بیگانه مثل BBC، کسب اخبار متفاوت از اخبار داخلی است. آیا این بدان معناست که مردم شبه قاره هند به رادیو سراسری هند (All India Radio) اعتماد ندارند؟

رادیو سراسری هند ظاهراً جایگاه مهمی را در صحنه رسانه های جمعی به خود اختصاص داده است. مردم هند نه فقط برای سرگرمی به آن گوش می دهند، بلکه به نظر می رسد در میان برخی گروه ها از سطوح اعتماد قابل توجهی برخوردار است. از تمام کسانی که حداقل یک بار در ماه به یک رادیوی بیگانه گوش می دادند پرسش هایی درباره تصورشان از رادیوهای بیگانه که به آنها گوش می دادند، به عمل آمد. نتایج این پرسش ها نشان می دهد که رادیو سراسری هند با ۴۹ درصد، قابل اعتمادترین رادیو از نظر مردم شبه قاره هند است. در بین رادیوهای بیگانه، رادیو BBC با ۳۲ درصد قابل اعتمادترین رادیو بیگانه از نظر مردم هند است. شایان توجه است که هرچه سطح تحصیلات بالاتر باشد، اعتماد به رادیو BBC نیز بیشتر است. در مقابل، هرچه سطح تحصیلات پاسخ دهندگان بیشتر باشد، اعتماد به رادیو سراسری هند کاهش می یابد.

